

Zdraví, determinanty zdraví a prevence

Mgr. Aleš Peřina, Ph. D.

18452@muni.cz

Masarykova univerzita | Lékařská fakulta

Ústav ochrany a podpory zdraví

Kamenice 5, 625 00 Brno

Zdraví a veřejné zdraví

Zdraví je stav úplné tělesné, duševní a sociální pohody a nejen nepřítomnost nemoci nebo vady (WHO, 1948). Model zdraví je související pojem a představuje praktické uchopení pojmu zdraví v závislosti na programových prioritách (biomedicínský, behaviorální, celostní...). Opakem zdraví je **nemoc**.

Zdraví ovlivňují **determinanty zdraví**

Veřejné zdraví je zdraví skupin populace, ale také veřejný zájem, priority, které společnost jako celek stanovila. Veřejné zdraví splňuje potřeby společnosti jako celku, ale nemusí nutně vyhovovat všem jednotlivcům tvořícím společnost (kvalitativní přístup).

Obrázek 1 Determinanty zdraví

Prevence

Primární prevence: výchova ke zdraví (rodina, škola, podniky). Nezastupitelná role státu a nevládních organizací (legislativa, limity, dozor, poradenství).

Sekundární prevence je např. screening. Všechny lékařské úkony a testy směřují k odhalení nemoci a zahájení včasné léčby (vč. režimových opatření)

Terciární prevence: redukce následků nemocí, zdravotní a sociální rehabilitace.

Kvartérní prevence: zmírnění dopadů či vyhnutí se následkům nepotřebných či nadměrných léčebných intervencí

1 - Více typů prevence už nemáme...